

Posudek na diplomovou práci Bc. Andrey Podroužkové

Analýza restriktivních (vylučujících) aktualizátorů v češtině a ve španělštině

(Filozofická fakulta JU, České Budějovice 2017, 88 stran)

Andrea Podroužkové se ve své diplomové práci zabývá jevem, který je v kontextu české hispanistiky málo známý. Z tohoto důvodu hned v úvodu svého posudku musím volbu daného tématu ocenit, neboť si od něj lze slibovat zajímavé obohacení dosavadních kontrastivních výzkumů českého a španělského jazyka. Vzhledem k tomu, že jde o téma v hispanofonním prostředí zatím nepříliš probádané, jak vyplývá i z odborné španělsky psané literatury, s níž diplomantka pracuje (cca 2-3 prameny), jeví se jako celkem logické, že se autorka koncepčně opírá o výsledky analýz tzv. aktualizátorů provedených na českém jazyce (jako stěžejní se zde pro danou DP jeví práce B. Štěpánkové). Ve svém posudku se nebudu rozepisovat o obsahu předkládané DP, neboť předpokládám, že autorka svoji práci představí při ústní obhajobě. Omezím se spíše jen na několik poznámek, které mne při čtení daného textu napadly. Na str. 26 autorka uvádí, že při vymezování pojmu aktualizátor „[...] *Je důležité, abychom znali celkový kontext a věděli, kde je tzv. focus věty a které prvky jsou v dosahu aktualizátoru* [...]“. Dále, rozumím-li správně myšlenku celé práce, je pro přesné vymezení pojmu aktualizátor a pro jeho významové začlenění nutné přesně identifikovat například i umístění tzv. intonačního centra dané výpovědi (viz např. str. 14). Vzhledem k tomu se proto hned v úvodu táži, zdali je pro výzkum tohoto jazykového jevu vhodným nástrojem právě korpus, který je založen na práci s krátkými textovými segmenty? Upřímně řečeno právě neznalost celkového kontextu mně poněkud znesnadňuje snahu o posouzení, zda zvolené příklady excerptované z korpusu jsou opravdu užity ve funkci aktualizátorů či nikoliv. Tato nejistota je navíc i částečně posílena podle mého názoru poměrně vágní definicí klíčového pojmu „aktualizátor“ ze strany autorky této práce. Jak např. aktualizátory odlišuje od potenciálně homonymních výrazů – viz např. proč výraz v příkladu 39b nemůže být spojkou, výraz v 39d adverbium? Jak např. odlišuje termíny „skalární aktualizátor“ a „skalární příslovce“ (str. 29)? Je každé adverbium zároveň i aktualizátorem (viz např. str. 47, kde je u výrazu „výlučně“ uvedeno, že jde o adverbium, ovšem z předchozí strany usuzuji, že jde o aktualizátor). Z autorčina výkladu nabývám dojmu, že každé adverbium je aktualizátorem. Tím pádem bychom však důvod, proč zavádíme tento nový „terminus technicus“ měli spatřovat ve funkci spočívající s výstavbou určitého delšího výpovědního celku (viz logicky zařazené úvodní kapitoly o AČV). Znovu se proto ptám, zda

relativně strohý rozsah korpusových segmentů nám může o aktualizační funkci daných jednotek v textu něco vypovědět?

Domnívám se, že výše uvedené lze považovat za moji jedinou zásadní výtku k této práci. Z formálního hlediska je práce psána na standardní úrovni. Upozorňuji na dvojí terminologii, jíž autorka v textu užívá: *vylučující aktualizátory* (název práce) a *vylučovací aktualizátory* (od str. 27 dále), neobvyklým se mne jeví i užití termínu *východiště* (str. 12) místo zavedeného *východisko*. Práce obsahuje i několik překlepů, které jsem vyznačila v tištěné verzi. Jako celek však práce působí velmi pěkným dojmem, oceňuji snahu o pečlivou závěrečnou redakci – např. tučné zvýraznění hlavních myšlenek v textu nebo velmi přehledné číslování příkladů v části praktické.

Přínos práce vidím zejména v poukázání na jev, kterému v české hispanistice dosud nebyla věnována systematická pozornost. Oceňuji i práci s korpusovým nástrojem – zde by však bylo možná vhodné u jednotlivých příkladů doplnit informace o tom, z jakého textu ukázka pochází a kdo byl překladatelem.

Závěr: I přes uvedené výhrady konstatuji, že předkládaná diplomová práce Bc. Andrey Podroužkové vyhovuje požadavkům na tento typ prací kladeným. Práci doporučuji k obhajobě a předběžně hodnotím známkou **velmi dobře**, s tím že výsledná známka bude stanovena na základě průběhu obhajoby.

V Českých Budějovicích, 16. ledna 2018

PhDr. Pešková, Ph.D.